

La normalització lingüística dins i fora de l'escola.

Mitjans de comunicació i entorn escolar

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

La conferència del dissabte dia 19 va anar a càrrec de Bernat Joan, sociolingüista, catedràtic de llengua i literatura catalanes i escriptor. El va presentar Magdalena González, membre fundador d'Enllaçats per la Llengua i presidenta del Forum Musicae. El títol de la conferència era "La normalització lingüística dins i fora de l'escola. Mitjans de comunicació i entorn escolar".

Bernat Joan començà la seva xerrada mentre es preguntava si era adient plantejar la disjuntiva entre escola i mitjans de comunicació, ja que si la nostra llengua gaudís d'un àmbit d'ús normal, la seva presència a distints entorns no seria fragmentària; per tant, aquesta discussió esdevindria supèrflua. Incidí en que aquest ja era un primer símptoma de anormalitat del català en els nostres territoris.

El ponent insistí en fer una crida a trencar els prejudicis previs i a analitzar si creïem que el sistema educatiu de les Illes Balears estava normalitzat de debò, ja que al seu parer hi havia moltes

mancances. Sobretot posà l'èmfasi en fer veure a l'auditori que era fals que a molts centres educatius s'acomplís el 50% del que marca el Decret de mínims. També es preguntà quina era la consi-

deració que hauria de tenir una classe o un període lectiu per a ser considerat "en català", ja que hi havia moltes variables. A més, remarcà que hi havia molts àmbits educatius que no eren la classe

pròpiament dita, i en aquests altres espais les pautes sociolingüístiques dels nostres alumnes eren molt diferents.

Bernat Joan expressà que el català hauria de ser, en el nostre sistema educatiu, la llengua vehicular *de facto*, no de manera nominal, i que s'havien de donar les condicions necessàries per a l'assoliment del seu ús en plena normalitat. Amb aquest objectiu, remarcà que calia millorar molt la formació del professorat, amb l'aportació de la psicologia social, perquè fos capaç de veure's des de la perspectiva de si mateix.

Era fals que a molts centres educatius s'acomplís el 50% del que marca el Decret de mínims

El conferenciant insistí també en la necessitat d'un pacte per l'educació, que fos capaç d'establir una política educativa de llarga durada, en el qual la llengua vehicular fos la catalana, sobretot si vivim en un entorn en què hi ha tanta diversitat lingüística. El que no pot ser de cap de les maneres, digué, és que seguim vivint "amb la dislocació mental que tenim ara", a causa del fragmentarisme lingüístic que patim. "En el cas de Suïssa", això no passa, reblà.

Joan, fent referència a la ponència inaugural del professor Gifreu en què estudiava el nombre d'hores que ens passam al dia amb els productes tecnològics, digué que la nostra relació amb els mitjans de comunicació ja "és vitalícia" i que, per tant, la

presència del català a les xarxes socials i la configuració d'un espai de comunicació en la nostra llengua eren l'aposta de futur. En aquest sentit, expressà que el moment polític que es vivia en aquests moments, amb Governos propers en els territoris de l'Estat espanyol i sensibles a la llengua, era més que adient, pel fet de comptar ara amb "una permeabilitat política que abans no teníem".

Digué que els poders públics han de treballar per l'accessibilitat i pel foment de la reciprocitat entre els diferents mitjans de la catalanofia, com fa el Consell Nòrdic, en què a tot l'entorn del nord d'Europa poden rebre les ràdios i les televisions d'aquella zona. Pel que fa als aspectes legislatius, comentà les dificultats que suposava per al català l'existència de set legislacions diferents, amb set graus diferents de rigor i de presència de la

llengua, únicament comparable a la situació del kurd al Kurdistan.

Bernat Joan denuncià també de quina manera els mitjans de comunicació privats no respectaven, en les seves emissions en els territoris amb una llengua oficial distinta del castellà, la presència d'aquesta altra llengua en les seves programacions. Considerà que calia, en aquests casos, una intervenció pública en els mitjans privats, com es fa al Canadà o a Suïssa, en què s'exigís la presència de la llengua catalana, en el nostre cas.

El ponent plantejà preguntes com les següents: és una excusa que siguin privades, a l'hora d'exigir una intervenció dels poders públics? No són també un servei públic? I com a servei públic que són, no han de fomentar l'ús de totes les llengües oficials del territori en què emeten? Bernat Joan manifestà que, da-

vant aquests fets, no calien tantes contemplacions ni tants escrúpols.

En la darrera part de la seva intervenció, Bernat Joan digué que "la normalització del català no seria completa mentre estàssim lluny de "les tres P": això és, poder disposar de Premsa, Policia i Pornografia en la nostra llengua", i que aquest objectiu encara no s'havia assolit. Pel que fa a l'espai de comunicació, comentà que en aquest moment es trobava en una fase de construcció i que ens obria la possibilitat, si ho sabíem fer bé, de poder arribar a un mercat de 12 milions de persones. Per tant, les opcions que ens oferia eren immenses i calia treure-li el suc, perquè aquí també s'hi juga molt el futur de la nostra llengua i és un entorn en el qual els nostres joves, els que ja han abandonat la seva etapa escolar, hi naveguen cada dia un bon grapat d'hores. ■